
Kyrkomötet
Motion 2021:40
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Församlingsbegreppet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda församlingarnas ställning och hur församlingsbegreppet ska förstås.

Motivering

Med strukturutredningens genomförande kom församlingarna och själva församlingsbegreppet att förändras i grunden. Församlingarnas självständighet upphörde i och med att de organisatoriskt inordnades i större pastorat. En församling har inte längre beslutsrätt i väsentliga frågor utan detta ligger på pastoratet, personalfrågor och ekonomi hanteras inte längre på församlingsnivå utan av pastoratet.

Samtidigt är församlingarna den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan. Pastoratet är i princip endast en organisatorisk hjälpfunktion. Förändringarna som genomfördes 2014 har fått till följd att själva begreppet församling blivit oklart, att församlingarnas integritet och självständighet frångäts dem, att förtroendevalda på församlingsnivå är oklara över inte bara vad man har rätt att besluta (vilket är mycket begränsat) utan känner också att mycket av identiteten gått förlorad. De små lokala enheterna tycks på många håll ha blivit vilsna.

Saken kompliceras av att man inom många pastorat valt olika vägar. På en del håll har man av stora pastorat skapat en enda församling, på andra håll kan det finnas tre nivåer – kyrkoråd, församlingsråd och verksamhetsråd (eller motsvarande beteckning, det sistnämnda saknar grund i kyrkoordningen).

Det föreligger en paradox i hur den för Svenska kyrkan grundläggande enheten ”församlingen” ska förstås. Å ena sidan betonar kyrkoordningen att ”Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan.” Vidare att ”Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden” och att ”församlingen har lokal självstyrelse”. Vidare: ”För varje församling finns ett kyrkoråd eller ett församlingsråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.”

Å andra sidan så har församlingarna i realiteten ingen självstyrelse, de samverkar inte utifrån egen beslutsrätt i ett pastorat. Församlingsråden är på samma sätt i praktiken maktlösa marionetter. Att då som gjorts på en del håll välja att göra ett stort pastorat till en ”församling” är att fjärma församlingsbegreppet från hur detta har förståtts i kyrkans historia och tradition.

Därför behövs en fördjupad förståelse av vad en församling är, en genomlysning av följderna för församlingarna på grund av strukturutredningen och en reflektion över vilken beslutsrätt varje församling ska ha.

Malmö den 29 juli 2021

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)